

Rapport från stipendiatresa 2011

Besök på världskongressen för hälsa och säkerhet i arbetslivet (XIX World Congress on Safety and Health at Work) i Istanbul, 11-15 september 2011.

De regelbundet återkommande världskongresserna om hälsa och säkerhet i arbetslivet anordnas av Internationella arbetsorganisationen ILO och av ISSA (International Social Security Association), som är en internationell sammanslutning av institutioner med koppling till socialförsäkring och socialpolitik.

Temat för konferensen i Istanbul, som jag fick ett stipendium för att besöka, var förebyggande arbete, Building a Global Culture of Prevention for a Healthy and Safe Future. Bakgrunden till konferenstemat är att uppskattningsvis över två miljoner människor dör och mer än tio miljoner skadas årligen till följd av arbetsolycksfall och arbetsrelaterade sjukdomar.

Enligt uppgift från arrangörerna samlade kongressen omkring 3 000 deltagare – beslutsfattare, branschfolk, företrädare för fackföreningar och arbetsgivarorganisationer, forskare och andra experter – från ett hundratal länder. I anslutning hölls också en ”mediefestival” där filmer och webbplatser om arbetsmiljö och hälsa prisbelönades.

Mitt huvudintryck från kongressen är att det är svårt att diskutera arbetsmiljö och arbetshälsa i ett så här internationellt sammanhang, eftersom skillnaderna mellan länderna i fråga om politisk och ekonomisk utveckling, arbetsmarknadsförhållanden, välfärdssystem osv. är så stora. Vissa större seminarier blev därmed ganska övergripande. De tog så att säga fasta på den minsta gemensamma nämnaren, utan att problematisera, eller ens låtsas om, att begrepp som arbetsmiljö eller fackligt inflytande har mycket olika innebörd i exempelvis Finland och Turkiet. Det något absurda i att värdlandets regering har fått hård kritik, internationellt och på hemmaplan, för att de fackliga rättigheterna inte respekteras, för våld mot demonstranter och för att journalister fångas, berördes så vitt jag hörde inte heller på kongressen.

Från min utgångspunkt var de lite mindre föreläsningarna om aktuella ämnen mest givande. Bland annat presenterade ISSA en stor internationell studie av det ekonomiska utfallet av förebyggande satsningar på arbetsmiljö (the Return on Prevention). Varje satsad krona ger mer än det dubbla tillbaka, var kontentan. En viktig slutsats i tider då arbetsmiljöarbetet måste konkurrera med mycket annat om arbetsplatsernas knappa resurser.

Ett annat aktuellt tema, som togs upp i flera seminarier, var framväxten av nya hälsorisker i arbetslivet i industrialiserade länder. Nanopartiklar, var ett exempel. Vissa forskare menar att nanoteknologi, som har så många fördelar, även kan innebära stora, okända risker för hälsan, liksom till exempel asbest visade sig göra.

En mängd så kallade posters, som beskrev resultat från snävare eller mindre studier av specifika branschproblem i olika länder, gav mig också intressanta inblickar. Samtidigt blev det tydligt att förebyggande arbetsmiljöarbete i många fall fortfarande handlar om att förhindra att människor slår ihjäl sig, lemlästas eller drar på sig livshotande sjukdomar i jobbet.

Sammantaget hade jag stort utbyte av att få lyssna till och prata med "arbetsmiljöfolk" från så många olika sammanhang. Att Istanbul är en sådan fin och spännande stad gjorde förstås det hela ännu bättre. Tack för den möjligheten!

Stockholm 2011-11-03

Margareta Edling

Kvitton och en sammanställning över utgifterna bifogas